

NOĆ MUZEJA -2018-

90 GODINA
OD PRVE DUŽIJANCE
U TAVANKUTU
1928. - 2018.

DEVEDEST GODINA OD PRVE DUŽIJANCE U TAVANKUTU 1928. - 2018.

Dužijanca je žetvena svečanost, a održava se u mjestima bačke regije (Srbija, Mađarska) u kojima žive bunjevački Hrvati. Pisani izvori i literature o ovoj temi spominju različite nazive ovog običaja, kao npr. Doženjanca, Dožecjanca. U subotičkoj okolici poznata je pod nazivom Dužijanica, dok se u Somboru poznaje kao Dužionica.

Danas je ona predstavlja svojevrsni kulturno-vjerski projekt, koji započinje na blagdan sv. Marka blagoslovom žitnih polja, nastavlja se kroz održavanje seoskih dužijanci, a završava se središnjom manifestacijom u kolovozu oko blagdana Velike Gospe. Kada se ručno kosilo žito žetva je počinjala oko blagdana sv. Petra i Pavla (Petrov), makar i simbolički ukoliko žito nije dozrelo. Domaćin je na Petrov u popodnevnim satima pohodio svoje imanje i načinio par otkosa kako bi označio početak žetve (risa). Razdoblje godine u kojemu se ris radio bio je težak i mukotrpan, a nakon završenog posla risari i risaruše zahvaljivali su Bogu na završenom poslu. Odlazili su domaćinu podnijeti izvještaj koliko je krstina žita na njegovom imanju, a podnosio ga je bandaš sa svojom badašicom (odnosno par koji je dogovarao posao kod gazde). Risaruše su bandašu ispele vijenac od žitnog klasja, te je on bio simbol završetka žetve. Završetak žetve je bio i povod za veselje.

Važna prekretnica u razvitku ovoga običaja jeste organizacija Dužijance u crkvi sv. Roka 1911. godine, kao oblik zahvale čovjeka Bogu za ubrane plodove, odnosno kruh od novog žita. Taj je običaj prihvaćen, a godine koje su uslijedile bile su vrijeme kada se žetvena svečanost Dužijanca počinje održavati i u okolnim mjestima Subotice.

Prema danas dostupnim podacima prva seoska dužijanica održana je u tavankuskoj župnoj crkvi Srca Isusova 1928. godine, kojom je tada upravljao župnik vlč. Antun

Berger. Kada je riječ o održavanju ovoga običaja, period koji slijedi nakon 1928. pa sve do 1966. godine obiluje brojnim nepoznicama. Od vremena tzv. obnovljene dužijance 1987. godine pa do danas, ona se održava bez prestanka.

Zapis kazivanja Anice Balažević koji opisuje prvu tavankusku Dužijancu zabilježio je Ivan Ivković Ivandekić 1991. godine: »Dužijanca u Tavankutu - prva dužijanca održana je 1928. godine. Ideja da se ona organizira potekla je od mladih koji su se sastajali u kolima, koja su se održavala kod Pere Stipića - Klanera (današnja Bunjevka). Prvi bandaš i bandašica su bili Grgo Stantić iz Tavankuta i Mariška Mačković sa Čikerije. Mladi su se na izbiranje i pletenje vinaca i perlica kupili kod Cilike Balažević - Marinkićke. Kod bandaša su se skupili jahači i karuce, pa su zajedno sa bandašom ošli rad bandašice, nakon čega su ošli na jednu njivu koja se nalazila na mirgeškom putu. Tamo su bandašu i bandašici pridali vinac te su onda, pošavši tavankuskim šorovima, došli prid crkvu di su ih čekali crkveni općinari. Roditelji su ostajali kod kuće. Posli mise je bila užna u mijani, a tek posli užne digod od četiri sata posli podne pa do deset sati uveče trajalo je kolo. Par godina kasnije se bandašicina užna počela praviti kod bandašicine kuće, a ujedno i kolo.«

Ovaj katalog teži biti prilog nadopuni podataka i saznanja o održavanju Dužijance u Tavankutu, a temelji se ponajviše na obiteljskim fotografijama i zapisima sjećanja kazivača. Riječ je o prikupljanju podataka o bandašima i bandašicama za pojedine godine, malim bandašima i bandašicama te imenima autora kruna. Ovaj rad ostaje kao poticaj zajednici da pomogne i nastavi prikupljanje podataka koji nedostaju.

Ivica Dulčić

BANDAŠI I BANDAŠICE TAVANKUTSKIH DUŽIJANCI

(1928. – 2018.)

1928. Mariška Mačković i Pere Stantić
1930. Mariška Balažević (Dadinca) i Antun Balažević (Švabo)
1934. Milka Skenderović, udana Dulić i Grgo Dulić
1935. Anica Balažević (Marinkić) i Pere Skenderović- mala bandašica: Roza Dulić, udana Cvijanov
1940. Justika Skenderović, udana Vuković i Antun Pejić Tukuljac
1945. Marija Dulić i Franjo Dulić
1947. Marica Balažević, udana Budanović i Mihajlo (Mičo) Skenderović
1948. Marija Skenderović (Općinarova), udana Cvijin i Gabor Skenderović (Lešin)
1950. Milka Bajer i Julije (Đula) Balažević -mala bandašica: Roza Krmpotić (Šijakova)
1954. Manda Horvat (Burdina) i Marko Poljaković (Pušo)-Mala bandašica:Etuška Vajhand, ud.Benčik
1955. Stana Skenderović (Bazilinka), udana Stantić i Lajčo Stantić
-mala bandašica: Teruška Tucić, mali bandašaš Joso Iršai (Čaro)
1956. Kata Nimčević, udana Vajhand i Pajo Horvat (Burdo) -mali bandaš: Ivica Nimčević
1957. Jelena Orčić, udana Mamuzić i Filip Mamuzić
1959. Etuška Vajhand, udana Benčik i Stipan Kozma
1960. Margica Nimčević, udana Mačković i Andrija Lebović. -mala bandašica: Ruža Lebović, udana Stipić, mali bandaš: Mirko Nimčević, autor krune: Veco Iršević (Kesa), Tavankut (Dikanovac)
1961. Anica Nimčević, udana Pavlik i Ivica Vuković (Lazar)
1962. Anica Vidaković, udana Kolar i Ivica Dudaš (Dzijo)
1963. Kata Rapić, udana Mamuzić i Jakov Mamuzić.
-mala bandašica: Kata Lebović, udana Čovčić, mali bandaš: Ivica Mamuzić (Kvočka)
1964. Mara Benčik, udana Mesaroš i Bela Dudaš (Dzijo)
1966. Gabijela Dulić, udana Gmijović i Tome Dulić
1987. Ruža Stantić, udana Ivanković Radak i Marko Crnković
-mala bandašica: Suzana Balažević, udana Ivčević, mali bandaš: Perica Ostrogonac
-autori krune: Anica Balažević i Ruža Stantić, Tavankut
1988. Marica Mamuzić, udana Mačković i Marinko Stantić.
-mala bandašica: Dejana Balažević, mali bandaš: Igor Lešnjaković
-autorica krune: : Anica Balažević i Ruža Stantić, Tavankut
1989. Gordana Istvančić, udana Nimčević i Stipan Mamuzić
-mala bandašica: Blaženka Skenderović, udana Matković, mali bandaš: Velibor Mačković
-autorica krune:Marga Stipić,Subotica
1990. Anastazija Mamuzić, udana Kolar i Josip Mačković
-mala bandašica: Jadranka Ivić, mali bandaš: Dejan Kozma
1991. Svetlana Rudić, udana Skenderović i Josip Nimčević.-mala bandašica: Sanada Benčik,
-mali bandaš: Slobodan Vuković, autorica krune: Anica Balažević
1992. Jelena Stantić, udana Dulić i Josip Skenderović.-mala bandašica: Kristina Kovačić,
-mali bandaš: Boris Godar, autorica krune: Ana Crnković,Subotica
1993. Mira Moravčić, udana Šarčević i Ivica Dulić -mala bandašica: Kristina Tokodi, udana Križan
mali bandaš: Dragan Prčić, autorica krune: Ana Crnkoić, Subotica
1994. Marija Matković i Antun Mamuzić
-mala bandašica: Mirjana Vuković, mali bandaš: Dalibor Križan
1995. Silvana Saulić, udana Juhas i Željko Saulić -mala bandašica: Svetlana Peić Tukuljac, udana Orčić
mali bandaš: Pavao Vojnić Mijatov, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica

1996. Ljubica Vuković, udana Vuković Dulić i Darko Balažević -mala bandašica: Katica Križan
mali bandaš: Josip Buljovčić, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
1997. Marica Skenderović, udana Skenderović i Davor Dulić -mala bandašica: Vesna Vereb,
mali bandaš: Dubravko Bilinović, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
1998. Đurđica Skenderović, udana Tešija i Darko Bilinović -mala bandašica: Sanela Babić,
udana Romić, mali bandaš: Marjan Tumbas, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
1999. Vesna Horvat Aljmaški i Ladislav Suknović -mala bandašica: Biljana Remeš, udana Dulić
mali bandaš: Jasmin Iršević, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2000. Sanda Benčik i Slobodan Vuković -mala bandašica: Sunčica Kopunović,
mali bandaš: Davor Šimić, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2001. Dijana Prčić i Boris Godar -mala bandašica: Natalija Marjanušić, mali bandaš: Damir Krmpotić
autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2002. Ivana Vajhand, udana Šimokov i Daniel Križan -mala bandašica: Anja Prčić,
mali bandaš: Tomislav Tumbas, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2003. Mirjana Vuković, udana Kolar i Ante Horvacki -mala bandašica: Mirjana Crnković
mali bandaš: Vladimir Peić Tukuljac, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2004. Elizabeta Balažević, udana Stojković i Dragan Prčić -mala bandašica: Dajana Sloboda
mali bandaš: Matija Merković, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2005. Ivana Buljovčić, udana Vojnić Mijatov i Davor Križavović -mala bandašica: Martina Crnković
mali bandaš: Tomislav Vojnić Mijatov, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2006. Sandra Babić, udana Tikvički i Goran Benčik -mala bandašica: Kristina Lebović
mali bandaš: Ivan Rudić, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2007. Svetlana Peić Tukuljac, udana Orčić i Marko Skenderović -mala bandašica: Martina Stantić
mali bandaš: Marko Stantić, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2008. Ivana Bošnjak, udana Sedlak i Pavao Vojnić Mijatov -mala bandašica: Valentina Moravčić
mali bandaš: Hrvoje Benčik, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2009. Lidija Sarić, udana Cvijin i Mladen Petreš -mala bandašica: Martina Vajhand
mali bandaš: Martin Skenderović, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2010. Sunčica Kopunović i Jasmin Iršević -mala bandašica: Lea Vuković, mali bandaš: Nikola Kolar
autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2011. Sandra Jakovčević i Marinko Francisković -mala bandašica: Nataša Benčik
mali bandaš: Marko Grmić, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2012. Anita Kolar i Tomislav Tumbas -mala bandašica: Kristina Crnković
mali bandaš: Matija Mamuzić, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2013. Mirjana Crnković i Marijo Davčik -mala bandašica: Ana Vereb, mali bandaš: Ivan Skenderović
autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2014. Bernadica Vojnić Mijatov i Nikola Skenderović -mala bandašica: Sara Vereb
mali bandaš: Nikola Vujić, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2015. Ksenija Benčik i Ivan Rudić -mala bandašica: Katarina Vujić, mali bandaš: Ivan Nad
autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2016. Marina Crnković i Darko Prčić -mala bandašica: Marija Saulić, mali bandaš: Dejan Nimčević
autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2017. Martina Stantić i Dragan Žarić -mala bandašica: Ana Davčik, mali bandaš: Luka Vuković
autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica
2018. Katarina Harangozo Darko Vidaković -mala bandašica: Petra Mačković
mali bandaš: Marko Balažević, autorica krune: Jozefina Skenderović, Subotica

1934.

1934.

Milka Skenderović, udana Dulić
i Grgo Dulić

1935.

1935.

Anica Balažević (Marinkić)
i Pere Skenderović

1940.

1940.

Justika Skenderović,
udana Vuković
i Antun Peić Tukuljac

1947.

1947.

Marica Balažević udana Budanović
i Mihajlo (Mićo) Skenderović

1950.

1950.

Milka Bajer i Julije (Đula) Balažević

1954.

1954.

Manda Horvat (Burdina)
i Marko Poljaković (Pušo)

1955.

1955.

Stana Skenderović (Bazilina),
udana Stantić i Lajčo Stantić

1957.

1957.

Jelena Orčić, udana Mamužić
i Filip Mamužić

1959.

1959.

Etuška Vajhand, udana Benčik
i Stipan Kozma

1961.

1961.

Anica Nimčević, udana Pavlik
i Ivica Vuković (Lazar)

1962.

1962.

Anica Vidaković,
udana Kolar
i Ivica Dudaš (Dzijo)

1963.

1963.

Kata Rapić, udana Mamužić
i Jakov Mamužić

1964.

1964.

Mara Benčik, udana Mesaroš
i Bela Dudaš (Dzijo)

1966.

1966.

Gabijela Dulić, udana Gmijović
i Tome Dulić

1987.

1987.

Ruža Stantić, udana Ivanković Radak
i Marko Crnković

1988.

1988.

Marica Mamužić, udana Mačković
i Marinko Stantić

1989.

1989.

Gordana Ištvančić, udana Nimčević
i Stipan Mamužić

1990.

1990.

Anastazija Mamužić, udana Kolar
i Josip Mačković

1991.

1991.

Svetlana Rudić,
udana Skenderović i Josip Nimčević

1992.

1992.

Jelena Stantić, udana Dulić
i Josip Skenderović

1993.

1993.

Mira Moravčić, udana Šarčević
i Ivica Dulić

1996.

1996.

Ljubica Vuković, udana Vuković Dulić
i Darko Balažević

1997.

1997.

Marica Skrenderović,
udana Skenderović i Davor Dulić

1998.

1998.

Durdica Skenderović, udana Tešija
i Darko Bilinović

1999.

1999.

Vesna Horvat Aljmaški
i Ladislav Suknović

zkhv.org.rs

2000.

2000.
Sanda Benčik
i Slobodan Vuković

2001.

2001.
Dijana Prčić i Boris Godar

2002.

2002.

Ivana Vajhand, udana Šimokov
i Daniel Križan

2003.

2003.

Mirjana Vuković, udana Kolar
i Ante Horvacki

2004.

2004.

Elizabeta Balažević, udana Stojković
i Dragan Prčić

2005.

2005. Ivana Buljovčić,
udana Vojnić Mijatov
i Davor Križavović

2006.

2006.

Sandra Babić udana Tikvicki
i Goran Benčik

2007.

2007.

Svetlana Peić Tukuljac, udana Orčić
i Marko Skenderović

zkh.org.rs

2008.

2008.

Ivana Bošnjak, udana Sedlak
i Pavao Vojnić Mijatov

2009.

2009.

Lidija Sarić, udana Cvijin
i Mladen Petreš

2010.

2010.

Sunčica Kopunović i Jasmin Iršević

2011.

2011.

Sandra Jakovčević
i Marinko Francišković

2012.

2012.

Anita Kolar i Tomislav Tumbas

2013.

2013.

Mirjana Crnković
i Marijo Davčik

2014.

2014.

Bernadica Vojnić Mijatov
i Nikola Skenderović

2015.

2015.

Ksenija Benčik
i Ivan Rudić

2016.

2016.
Marina Crnković
i Darko Prčić

2017.

2017.
Martina Stantić
i Dragan Žarić

2018.

2018.
Katarina Harangozo
i Darko Vidaković

Izdavač:

Galerija Prve kolonije naive u tehnicu slame – Tavankut
HKPD »Matija Gubec« -Tavankut

Autor:

Ivica Dulić

Dizajn i štampa:

Studio Logos

Tiraž:

300

Pokrovitelji:

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
Veleposlanstvo R. Hrvatske Beograd
Pokrajinsko tajništvo za kulturu
Grad Subotica
Hrvatsko nacionalno vijeće
Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata

